Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 11 maart 2025

Portefeuille: Monumenten en Erfgoed (52)
Agendapunt: B3

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het starten van de procedure aanwijzen gemeentelijk monument voor het Atlascomplex (Hoogoorddreef 5-15; kadastraal bekend als WP02M00983G0000)

Het college van burgemeester en wethouders besluit

Het college van B&W besluit de procedure aanwijzen gemeentelijk monument te starten voor het Atlascomplex gelegen aan Hoogoorddreef 5-15, waarbij kennis wordt genomen van:

1. De beschrijving van Monumenten en Archeologie (bijlage 01A);
2. Het positieve advies van de Commissie Omgevingskwaliteit (bijlage 02);
3. De contour (bijlage 03).

Kernboodschap

Het college van B&W besluit de procedure aanwijzen gemeentelijk monument te starten voor het Atlascomplex gelegen aan Hoogoorddreef 5-15. Dit is in lijn met het advies van de Commissie Omgevingskwaliteit.

Bestuurlijke achtergrond

Het starten van de procedure aanwijzen gemeentelijk monument voor het Atlascomplex is het voortvloeisel van de raadsopdracht voor de (nog niet formeel vastgestelde) stadsbrede orde- en waarderingskaart Havens en kantoorterreinen tot 1985 en het programma ZO (Zuidoost). Hierbij is het complex gewaardeerd met een orde 1 waardering en de bijbehorende buitenruimte als identiteitsdrager.

Gezien deze hoge conceptwaardering is in de afgelopen jaren overleg geweest met eigenaar Vastint, het projectteam ArenApoort West en Monumenten en Archeologie.

Er is in opdracht van de eigenaar een uitgebreide cultuurhistorische analyse gemaakt door CRIMSON Historians and Urbanists, Cultuurhistorische verkenning en advies. Atlascomplex te Amsterdam (Rotterdam 2022), waarin de bijzondere waarden van het complex en de integraal mee ontworpen buitenruimte uiteengezet zijn (bijlage 01B). Deze verkenning is betrokken in de overleggen en ook meegestuurd als bijlage naar de COK toen de commissie zich boog over de advisering (bijlage 02).

Amstel III transformeert de komende jaren naar een hoogstedelijke woonwerkwijk en in dat kader wordt de Hondsrugweg getransformeerd naar Hondsrugpark (bijlage 04). Ook de openbare ruimte wordt heringericht. De verwachting is dat Atlas Arena en het park elkaar in de Amstel III transformeert de komende jaren naar een hoogstedelijke woonwerkwijk en in dat kader wordt de Hondsrugweg getransformeerd naar Hondsrugpark. Ook de openbare ruimte wordt heringericht. De verwachting is dat Atlas Arena en het park elkaar in de toekomst versterken. Wel is het denkbaar dat de toegangsweg naar het complex enigszins aangepast moet worden en misschien ook de locatie van het kunstwerk in verband met de toegankelijkheid van het park. Hierover zal afstemming tussen Projectteam Amstel III, de eigenaar en Monumenten en Archeologie plaatsvinden.

Bestuurlijke prioriteit

n.v.t.

Wettelijke grondslag

De aanwijzing van een gemeentelijk monument is op basis van Erfgoedverordening Amsterdam, artikel 3, eerste lid, een bevoegdheid van het College van B&W. Deze bevoegdheid is op grond van de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022 gemandateerd aan het DB:

- Artikel 9: taken en bevoegdheden dagelijks bestuur
  1. Het dagelijks bestuur is belast met de dagelijkse bestuur- en beheerstaken in het stadsdeel en oefent de taken en bevoegdheden uit die het college aan hem heeft opgedragen.
  2. De taken en bevoegdheden die door het college en de burgemeester aan het dagelijks bestuur respectievelijk de voorzitter zijn opgedragen zijn vermeld in de bij deze verordening behorende bijlage 2 (taken) en bijlage 3 (bevoegdheden).
- Bijlage 3: Bevoegdhedenregister, onder E.5: het aanwijzen, intrekken en wijzigen van een aanwijzing van een gemeentelijk monument.

Besluiten over procedures aanwijzen gemeentelijk monument worden bij grootstedelijke ontwikkelingen of politiek gevoelige dossiers doorgezet naar het College van B&W. Zie de Algemene bepalingen en beperkingen zoals opgenomen in Bijlage 3 Bevoegdhedenregister van de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022.

Onderbouwing besluit

Het starten van de procedure aanwijzen gemeentelijk monument voor het Atlascomplex is het voortvloeisel van de raadsopdracht voor de (nog niet formeel vastgestelde) stadsbrede orde- en waarderingskaart Havens en kantoorterreinen tot 1985 en het programma ZO (Zuidoost). Hierbij is het complex gewaardeerd met een orde 1 waardering en de bijbehorende buitenruimte als identiteitsdrager.

Gezien deze hoge conceptwaardering is in de afgelopen jaren overleg geweest met eigenaar Vastint, het projectteam ArenApoort West en Monumenten en Archeologie.

Er is in opdracht van de eigenaar een uitgebreide cultuurhistorische analyse gemaakt door CRIMSON Historians and Urbanists, Cultuurhistorische verkenning en advies. Atlascomplex te Amsterdam (Rotterdam 2022), waarin de bijzondere waarden van het complex en de integraal mee ontworpen buitenruimte uiteengezet zijn (bijlage 01B). Deze verkenning is betrokken in de overleggen en ook meegestuurd als bijlage naar de COK toen de commissie zich boog over de advisering (bijlage 02).

Amstel III transformeert de komende jaren naar een hoogstedelijke woonwerkwijk en in dat kader wordt de Hondsrugweg getransformeerd naar Hondsrugpark (bijlage 04). Ook de openbare ruimte wordt heringericht. De verwachting is dat Atlas Arena en het park elkaar in de Amstel III transformeert de komende jaren naar een hoogstedelijke woonwerkwijk en in dat kader wordt de Hondsrugweg getransformeerd naar Hondsrugpark. Ook de openbare ruimte wordt heringericht. De verwachting is dat Atlas Arena en het park elkaar in de toekomst versterken. Wel is het denkbaar dat de toegangsweg naar het complex enigszins aangepast moet worden en misschien ook de locatie van het kunstwerk in verband met de toegankelijkheid van het park. Hierover zal afstemming tussen Projectteam Amstel III, de eigenaar en Monumenten en Archeologie plaatsvinden.

Ad 1. Monumenten en Archeologie heeft een beschrijving van het Atlascomplex opgesteld (bijlage 01A). Monumenten en Archeologie geeft aan dat er sprake is van grote stedenbouwkundige en architectonische waarde, van cultuur- en kunsthistorische waarde en dat ten aanzien van de buitenruimten er sprake is van tuinhistorische waarden. Voor het hele complex geldt dat het exterieur van het gebouw goed bewaard gebleven is. Bovendien is er sprake van zeldzaamheidswaarde.

Ad 2. De Commissie Omgevingskwaliteit subcommissie Aanwijzing Monumenten adviseert op 30 september 2024 positief en de status van gemeentelijk monument toe te kennen aan het Atlascomplex.

Het als beleggingsobject voor verhuur gebouwde Atlascomplex heeft stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde als essentieel onderdeel van de ontwikkelingsgeschiedenis van Amsterdam Zuidoost als het nieuwe zakencentrum. De enorme omvang staat symbool voor de schaalsprong op de kantorenmarkt in de jaren '80 van de twintigste eeuw. Van bijzondere kwaliteit is de verkaveling in vijf in hoogte variërende bouwdelen en de nadrukkelijke relatie met de omringende buitenruimtes en infrastructuur. Het gebouwencomplex heeft architectonische waarde als kenmerkend voorbeeld van een structuralistische compositie in combinatie met gevels in een zakelijke modernistische stijl. Het zorgvuldig uitgewerkte exterieur is nog grotendeels oorspronkelijk. Bovendien zijn bedrijfsverzamelgebouwen van deze omvang uit deze periode zeldzaam.

Participatie

De belanghebbenden - zakelijk gerechtigden zoals in dit geval de eigenaar - worden na het starten van de procedure uitgenodigd hun zienswijze te geven over het voornemen tot het toekennen van de status van gemeentelijk monument.

De Commissie Omgevingskwaliteit heeft op 30 september 2024 geadviseerd.

Dit alles is afgestemd met Projectteam Amstel III, projectteam ArenAPoort West en de eigenaar Vastint. Na de start van de procedure worden de belanghebbenden (eigenaar) om hun zienswijze (de termijn is 6 weken conform de Algemene wet bestuursrecht). Naast de zienswijze van de eigenaar op het voornemen worden ook de twee projectteams betrokken bij de toekomstige besluitvorming over het toekennen van de status van gemeentelijk monument. Het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost zal schriftelijk haar standpunt over het wel of niet toekennen van de status van gemeentelijk monument kenbaar maken.

Financiële onderbouwing

Overige toelichting

Het starten van de procedure aanwijzen gemeentelijk monument heeft geen financiële consequenties voor de gemeente.

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in de te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: In overleg met communicatieadviseurs van Monumenten en Archeologie, Projectteam Amstel III en stadsdeel Zuidoost

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-006536	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-012349	01B Atlas cultuur historisch rapport Crimson.pdf (pdf)
AD2025-012350	01A Beschrijving Atlascomplex Hoogoorddreef5tm15.pdf (pdf)
AD2025-012351	02 COK_Advies Hoogoorddreef 5-15_Atlascomplex.pdf (pdf)
AD2025-012352	03 Contour Hoogoorddreef5tm15Atlascomplex_CONCEPT 04022025.pdf (pdf)
AD2025-012353	04 Hondsrugpark.jpg (jpeg)
AD2025-012354	Advies (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten